

Inleiding

Bij het verzorgen van de cursus DigiVitaler voor mensen met een visuele beperking is het belangrijk rekening te houden met hun specifieke behoeften. Deze handreiking biedt praktische tips en richtlijnen voor docenten om de cursus toegankelijk te maken.

Het lesprogramma *DigiVitaler* is opgebouwd uit lessen die gaan over digitale zorg. Elke les gaat over één toepassing van digitale zorg. U kunt zelf bepalen welke lessen u in uw cursus wilt opnemen en uit hoeveel lessen uw cursus bestaat. Het doel is een les te ontwikkelen waarin cursisten, ondanks hun visuele beperking, zelfstandig kunnen oefenen en ervaring kunnen opdoen met verschillende vormen van digitale zorg.

Neem voor het organiseren van DigiVitaler voor deze doelgroep contact op met [de Ooglijn](#) van de [Oogvereniging](#). De Ooglijn zal u doorverwijzen naar de desbetreffende regionale afdeling van de Oogvereniging. De Oogvereniging is een patiënten- en belangenorganisatie voor alle mensen met een oog-aandoening in Nederland. Ze beschikken over uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van ondersteuning en begeleiding van mensen met een visuele beperking. De Oogvereniging kan haar achterban (leden) informeren en doorverwijzen naar uw cursus. Ook kan ze betrokken worden bij de totstandkoming van de inhoud en/of de uitvoering van de cursus.

We gaan in deze handreiking uit van het bestaande lesmateriaal, maar geven bij **'Aanpassingen'** tips om het lesmateriaal aan te passen voor visueel beperkten. Geschikte lessen voor hen zijn: Introductie digitale zorg, Apotheek.nl, Donorregister.nl, gezondheidsapps, patiëntenportaal huisarts, patiëntenportaal ziekenhuis, Thuisarts.nl en de aanvullende lessen.

Inloggegevens docent en cursisten

De cursisten ontvangen hun inloggegevens van de docent. Op een inlogkaartje staat de gebruikersnaam en het wachtwoord voor de cursist. U moet voor dit account eenmalig ook de bibliotheekcode van uw bibliotheek invullen. Deze vierletterige code staat ook op het inlogkaartje. Hierdoor wordt het account gekoppeld aan de bibliotheek.

Aanpassingen

Voorafgaand aan de les kunt u de cursistenaccounts eventueel al registreren. Dit versnelt de inlogprocedure gedurende de les. Ondertussen kunt u, waar nodig, cursisten begeleiden tijdens de inlogprocedure. De website verzamelt geen persoonlijke gegevens van cursisten en houdt geen voortgang bij.

Lesmateriaal online en op papier

Voor cursisten zijn er bij elke les zowel online als offline lesmaterialen beschikbaar. Om het bestaande lesmateriaal toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking, zijn er enkele aanpassingen nodig. Op de volgende pagina's zijn de benodigde aanpassingen per lesonderdeel beschreven.

Online lesmateriaal voor de cursist

- ✓ Introductievideo
- ✓ Link naar de toepassing, zoals een website
- ✓ Link naar de toepassing, zoals een oefenomgeving
- ✓ Quiz
- ✓ Tips

Aanpassingen

Introductievideo: De video's zijn inhoudelijk goed bruikbaar. Het is mogelijk om de afspeelsnelheid aan te passen in de videoplayer.

Link naar een website: De websites Apotheek.nl, Gezondheidsapps en Thuisarts.nl zijn digitaal goed toegankelijk. Hierbij is gekeken naar contrast, lettergrootte en voorleesfunctie. De websites zijn te bezoeken via DigiVitaler.nl of door rechtstreeks de link in de browser te typen.

Link naar oefenomgeving: De oefenomgevingen Donorregister.nl en patiëntenportalen huisarts en ziekenhuis zijn digitaal niet toegankelijk. Hierdoor is het niet mogelijk om deze in te zetten voor visueel beperkten. Laat de cursist daarom bij de oefeningen op het werkblad gebruik maken van de eigen mijn-omgeving, door te laten inloggen met DigiD. Geef hierbij duidelijk aan dat het gaat om privacy-gevoelige gegevens en dat men te maken heeft met een persoonlijk medisch dossier. Maak daarom voorafgaand aan de les goede afspraken hierover, vraag toestemming voor mogen meekijken als daarom wordt gevraagd en laat de cursist eventueel een toestemmingsformulier ondertekenen.

Tip: bespreek het hebben van een DigiD en de eventuele (technische) koppeling met het eigen huisartsenpatiëntenportaal vooraf.

Quiz: De quiz is digitaal niet toegankelijk. Als alternatief is de quiz klassikaal te spelen. Lees daarbij de vragen met bijbehorende antwoordmogelijkheden voor.

Tips: De pagina met tips zijn digitaal toegankelijk en online zelf te raadplegen door de cursisten.

Lesmateriaal op papier

- ✓ Een informatief boekje over het onderwerp
- ✓ Een werkblad om uit te delen, met opdrachten (voor de cursist)

Aanpassingen

Boekje: De boekjes zijn online beschikbaar en als PDF te downloaden. U kunt de tekst kopiëren naar een Word-bestand. Op deze manier creëert u een document met platte tekst, wat de leesbaarheid bevordert doordat afbeeldingen ontbreken.

Werkblad: De werkbladen zijn online beschikbaar en als PDF te downloaden. U kunt de tekst kopiëren naar een Word-bestand. Voor de lessen over de patiëntenportalen en Donorregister.nl is het raadzaam de opdrachten van het werkblad aan te passen, aangezien cursisten tijdens deze lessen werken in hun eigen mijn-omgeving. Herschrijf de opdrachten in een algemene schrijfstijl en vermijd het gebruik van specifieke namen, zoals Mevrouw Broekhoven en Benny Braafheid.

Voorbereiding

1. Docent gaat naar website digivitaler.nl en logt in met het docentenaccount van de bibliotheek.
2. Docent klikt in het menu op 'Lessen' en bereid een les voor naar keuze. Hij downloadt het volgende materiaal:
 - a. De docentenhandleiding (voor een algemene indruk van de les)
 - b. De lesstarter, een PowerPoint-presentatie om de les mee te beginnen
 - c. Het boekje
 - d. Het werkblad met de opdrachten en het antwoordenblad.
3. Docent bestudeert het materiaal, stemt de lesstarter af op zijn eigen situatie, kopieert de teksten uit het boekje en presenteert dit als platte tekst in een document, kopieert de opdrachten uit het werkblad, maakt hier algemene vragen van en presenteert dit als platte tekst in een document, maakt de opdrachten, doet de quiz en bekijkt de tips
4. Docent stuurt de platte tekst van het boekje en werkblad voorafgaand aan de les naar de cursisten.
5. Alleen bij de eerste DigiVitaler-les: docent downloadt en print de inlogkaartjes. Eventueel kunt u voorafgaand aan de les de cursistenaccounts al registreren.

Benodigheden

1. Lokaal met digibord of computer met internetverbinding plus beamer
2. Wanneer er gewerkt wordt op devices van de bibliotheek; per cursist een laptop of tablet met internetverbinding plus koptelefoon
3. Wanneer er gewerkt wordt op devices van de bibliotheek; geïnstalleerde spraaksoftware
4. Mobiele telefoon (smartphone) cursist voor inloggen met DigiD

Lesverloop

Lesduur: 60 tot 90 minuten; tijdsindicatie per stap (zie hieronder) is globaal; les kan ook naar eigen inzicht over meerdere lessen worden verdeeld.

1. Docent opent de lesstarter op digibord, heet de cursisten welkom en bespreekt kort de opzet van de les (dia lesstarter; 10 min.)
2. Docent vraagt of iemand al gebruikmaakt van een zorgtoepassing. En, bevalt het? Bespreek, wanneer nodig, ook de rol van DigiD (dia lesstarter; 5 min.)
3. Docent toont de introductievideo (video op digivitaler.nl; 5 min.)
4. Docent legt de inlogprocedure op DigiVitaler.nl uit en helpt hierbij, verwijst naar het boekje en werkblad en geeft aan hoe cursisten moeten werken met de opdrachten op het werkblad. Hij verwijst hierbij naar de juiste website (10 min.)
5. Docent zet de cursisten aan het werk en behandelt de resultaten van de opdrachten klassikaal. Hij doet dit per opdracht (30 min.)
6. Docent speelt klassikaal de quiz. Enkele vragen gaan over de inhoud van het boekje (10 min.)
7. Docent verwijst naar de tips en bespreekt deze klassikaal (10 min.)
8. Docent geeft nog een thuisopdracht mee. Deze wordt de volgende keer behandeld (5 min.)